

تحلیل جامعه شناختی عوامل تأثیرگذار بر انتخاب مقصد توسط گردشگر در سطح بین

الملل با استفاده از روش ترکیبی (کمی و کیفی)

رسول عباسی^{۱*}، ولی نعمتی^۲، بهروز نظافت تکلہ^۳

*- دانشیار گروه آموزشی تاریخ و جامعه شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۲- استادیار گروه آموزشی مدیریت دولتی و گردشگری، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۳- دانشجوی دکتری گروه جغرافیایی طبیعی (ژئومورفولوژی)، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

ایمیل نویسنده مسئول: rasoulabbasi^{۸۴}@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۱۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۱۰

چکیده

گسترش و توسعه صنعت گردشگری به عنوان بخشی از ابعاد توسعه اجتماعی و فرهنگی هر کشور در کنار توجه به درآمدزایی، اشتغالزایی و مقوله اقتصاد و فرهنگ از اهمیت شایان توجهی برخوردار است. در این پژوهش که در صدد تبیین گردش توریست در سطح بین المللی است، سعی شد با استفاده از روش ترکیبی، نتایج داده های کمی و کیفی در هم ادغام شود. تعداد موارد مورد مطالعه در رویکرد تطبیقی کمی ۸۲ و در رویکرد تطبیقی کیفی ۱۶ مورد بود. در رویکرد تطبیقی کیفی معادله نهایی پژوهش نشان داد جذب گردشگر در شرایطی محقق می باشد. در رویکرد تطبیقی کمی، نتایج نشان داد که تنها دو مسیر علی دارای اهمیت نظری و تجربی بود که در مجموع توان تبیین دفع گردشگر در بیست و یک مورد را دارند. این دو مسیر شروط جهانی شدن سیاسی، فرهنگی و اجتماعی، حاکمیت قانون، رقابت پذیری در زیرساخت ها، امنیت اجتماعی، مردمسالاری و جذابیت فرهنگی و طبیعی را به عنوان شروط کافی در بر می گیرد. مهمترین دستاورد نظری و روشی این پژوهش، تأیید تئوری در چند مورد محدود و تعمیم آن به نتایج مشابه و همچنین تکرار نتایج با استفاده از دو روش متفاوت کمی و کیفی بود که نشان از اعتبار نتایج و قابلیت اعتماد ابزارهای اندازه گیری دارد. چرا که این نتایج همسو با نتایجی است که در روش کمی برای مجموعه موارد مثبت به دست آمد.

کلمات کلیدی

"گردشگری"، "مدل سه سطحی"، "جبر بولی"، "تعمیم تحلیلی"

۱- مقدمه

که به کشور دیگری غیر از کشور محل سکونت خود مسافرت کند و هدفی را غیر از آنچه در کشور خود دارد دنبال نماید (عابدینی و رنجبری، ۱۳۹۵: ۱۵) در واقع، به آن دسته از فعالیت های افرادی که به مکان ها و نقاطی خارج از محل سکونت و کار خود با هدف تفریح، استراحت و انجام سایر امور سفر می کنند و بیش از یک سال متوالی در آنجا اقامت نمی کنند، گردشگری اطلاق می گردد (اسفندیاری درآباد و همکاران، ۱۴۰۱). گسترش و توسعه صنعت گردشگری به عنوان بخشی از ابعاد توسعه اجتماعی و فرهنگی هر کشور در کنار توجه به درآمدزایی، اشتغالزایی و مقوله اقتصاد و فرهنگ از اهمیت شایان توجهی برخوردار است. بیشتر دولت ها تلاش دارند تا بخش قابل توجهی از درآمد سرانه ملی خویش را از این صنعت تأمین نمایند چرا که درآمدزایی این صنعت در مقایسه با هزینه های ناچیز آن بسیار زیاد است. این امر نیازمند تأسیسات و امکاناتی است که در هر شهر باید مهیا شوند تا جوابگوی نیازهای مردم و گردشگرانی که به آن شهر سفر می کنند باشد و زمینه ی لازم به منظور جذب گردشگر مهیا شده و رضایت مندی و آسایش را

رشد و توسعه صنعت گردشگری، بالاخص در مورد کشورهای در حال توسعه که با مشکلات عدیده ای از قبیل نرخ بالای بیکاری، فقدان یا محدود بودن منابع ارزی و اقتصاد تک محصولی روبرو می باشند از اهمیت شایان توجهی برخوردار است. درک جوامع در این مورد که صنعت گردشگری یک منبع درآمد ارزی مطلوب و پایدار به شمار می رود، موجب گردیده که گردشگری به معنا و مفهوم بسیار وسیعی در ابعاد گوناگون اقتصادی و اجتماعی دست یابد و به عنوان یک صنعت مهم قلمداد گردد. در بسیاری از نقاط دنیا زیبایی ها و جذابیت طبیعی دلیل اولیه و اساسی برای جذب گردشگر و توسعه صنعت گردشگری به شمار می رود (نادعلیپور، ۱۳۹۵: ۶). در صورت حضور شروط علی منتج از تئوری در مصادیق تجربی مثبت و غیاب آن در مصادیق منفی، این پژوهش ما را قادر خواهد ساخت که نتایج حاصله را به تئوری پژوهش تعمیم داده و قابلیت اعتماد تئوری را با توجه به همسویی با مصادیق تجربی، تقویت شود. براساس تعریف سازمان جهانی گردشگری (WTO)، گردشگر به افرادی اطلاق می شود

رابطه اشاره می‌کند که برای سازماندهی صنعت گردشگری، محافظت از حقوق و امنیت گردشگران که در ارتباط با مسئولیت پذیری دولت در سطح کلان است، ضرورتی انکارناپذیر است. دولت در این راستا می‌تواند با وضع قوانین رسمی و اعمال حاکمیت قانون، پاسخگویی در این عرصه را تقویت کند. در این رابطه نظام مدیریت عمومی در ارتباط با نظام سیاسی است و محیط سیاسی مطلوب بعد مهمی از مدیریت عمومی است (فوریس، ۲۰۱۴: ۱۰۷۹-۱۰۷۸). لذا از جمله متغیرهای مهم دیگر در این سطح، امنیت اجتماعی است. لذا جرم و امنیت خواه واقعی یا درک شده، تأثیر معکوسی بر رفتارهای گردشگر و انتخاب مقصد و تجربه رضایت خواهد گذاشت. جنگ، تروریسم یا بی‌ثباتی سیاسی، اثر روانشناختی منفی بر رفتار گردشگران بالقوه دارد (بردا و کوستا، ۲۰۰۵: ۳). شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد اعمال خشونت آمیز (به عنوان مثال قتل، تجاوز و حمله‌های تروریستی) می‌تواند منجر به کاهش تقاضای گردشگری شود (به نقل از پیژام، ۱۹۹۹: ۷). (اسفندیاری درآباد و نظافت تکلّه، ۱۴۰۱). به دلیل مزایای اقتصادی گردشگری، مقاصد گردشگری در سراسر جهان، سرمایه‌گذاری در این صنعت را افزایش می‌دهند تا اقتصادهای محلی خود را رشد دهند در ساختار بیرونی، کم و کیف ادغام در نظام جهانی، جهانی شدن و توان کنشگری کشورها در مقیاس بین‌المللی مدنظر است. منظور از جهانی شدن، درک متقابل جهانی است که در جریانات گسترده اطلاعات، فن‌آوری، سرمایه، کالاها، خدمات و مردم منعکس شده و فرایندی را توصیف می‌کند که اقتصاد، جوامع و فرهنگ‌های ملی و منطقه‌ای از طریق شبکه جهانی تجارت، ارتباطات، مهاجرت و حمل و نقل یکپارچه می‌شوند. این جریان شامل بین‌المللی سازی بازارها و فراتر رفتن از آن است. این مفهوم به عنوان یک فرآیند ادغام بین‌المللی، مفهومی گسترده‌تر از جهانی شدن اقتصادی است. در دیدگاه وسیع‌تر، جهانی شدن یک فرایند چندبعدی است که همزمان حوزه‌های اقتصاد، سیاست، ارتباطات و ابعاد اجتماعی و فرهنگی را در بر می‌گیرد (دویر، ۲۰۱۵: ۱). اسفندیاری درآباد و نظافت تکلّه (۱۴۰۱)، به بررسی و ارزیابی توانمندی‌ها و پتانسیل‌های ژئوتوریستی شهرستان سرعین (مطالعه موردی: روستاهای آلوارس، درآباد، نوران) پرداختند. آن‌ها نتیجه گرفتند که منطقه گردشگری آلوارس از نظر توان ژئوتوریستی و رقابت‌پذیری نسبت به سایر مناطق گردشگری مورد مطالعه پتانسیل‌های مناسبی را برای جذب گردشگر به شهرستان سرعین را به خود

برای آن‌ها فراهم نموده و محیط آرام و دلپذیری برای آن‌ها تأمین نماید (ایلدرمی، ۱۳۹۰). در این راستا در چارچوب نظری این مقاله با استعانت از مدل هاریسون (۲۰۰۷)، تلاش شد موضعی اتخاذ گردد تا با صورت نظام‌مند، فرآیندهای علی مناسب، به‌طور چندسطحی اعمال گشته و در قالب پیوستاری که از کیفیت عوامل کنش شروع و تا سطح کلان و فراملی امتداد می‌یابد به عوامل و متغیرهای مختلفی پرداخته شود. مطابق با الگوی نظری منتخب، در اولین سطح به کیفیت تعاملات اجتماعی، توجه شده است. در این رابطه، فوریس (۲۰۱۴) تقویت سرمایه اجتماعی را به منظور رونق صنعت گردشگری ضروری تلقی می‌نماید. از نظر وی «ضروری است که بخش عمومی برای تولید اعتماد در راستای ایجاد سرمایه اجتماعی و اتحاد نیروهای اجتماعی، همکاری و تعامل داشته باشد» (فوریس، ۲۰۱۴: ۱۰۸۱). در این رابطه علاوه بر سرمایه اجتماعی، کریئر و کلیوت (۲۰۱۶) زنجیره خاص‌گرایی و عام‌گرایی را نیز به عنوان چارچوبی اساسی برای مطالعه گردشگری و عوامل مؤثر بر جذب یا دفع آن مطرح می‌نمایند (کریئر و کلیوت، ۲۰۱۶: ۱۳۴). مرتبط با این موضوع وسنام و همکارانش (۲۰۰۹)، از چارچوب نظری دورکیم بهره گرفته و نتیجه می‌گیرند که انسجام و پیوستگی متن جامعه، نقش اساسی در این رابطه دارد؛ بنابراین موفقیت در امر گردشگری، به فقدان تضاد و مفاهیم اجتماعی نیاز دارد (اوکازاکی، ۲۰۰۸: ۵۱۸). همچنین مدارا و تحمل اجتماعی وسیله‌ای برای بهبود کیفیت روابط اجتماعی است. مراد از مدارا، مدارای هویتی و رفتاری است. مدارای هویتی یعنی اعمال مدارا درباره ویژگی‌هایی که اختیاری نیستند که خود شامل مدارا در قبال هویت‌های متفاوت از جمله ادیان مختلف، ملیت‌های گوناگون و قومیت‌های متمایز می‌شود و مدارای رفتاری به معنای عدم سخت‌گیری درباره برخی از الگوهای رفتاری است که از نظر فرد نادرست هستند (رابینسون و همکاران، ۲۰۰۱). در سطحی دیگر (ساختار درونی)، توان رقابت‌پذیری کشورها و کیفیت تنظیمات در سطح کلان مطمع نظر قرار می‌گیرد. رقابت در این رابطه متغیر تعیین کننده ای است. وانگ و کراکور (۲۰۰۸) به نقل از دراگوس کرستیا، ۲۰۱۴: ۱۲۷۴، بیان می‌کنند که رقابت درازمدت یک مقصد گردشگری تا حد زیادی با تعادل بین همکاری و رقابت در کسب و کار صنعت گردشگری تعیین می‌شود. اسمرال و ویر (۲۰۰۰) اشاره می‌کنند که در تصمیم برای انتخاب مقصد، هزینه مقصد و مقاصد جایگزین تعیین کننده است (به نقل از سونگ و همکاران، ۲۰۱۲: ۱۶۵۵). فوریس (۲۰۱۴) در این

(۴۷). نمونه تحقیق این مطالعه شامل مجموعه‌ای از کشورهایی است که به لحاظ پتانسیل گردشگری غنی به حساب می‌آیند اما در عمل برخی از آنها موفق و برخی ناموفق بوده‌اند. مجموعه موارد مثبت شامل ۸ کشور است که همگی جزء هشت کشور نخست در جذب گردشگر خارجی محسوب می‌شوند. در مقابل ۸ کشور منفی، مواردی اند که با وجود میراث فرهنگی و تاریخی غنی و جذابیت‌های طبیعی فراوان، چندانکه باید در جذب گردشگر خارجی موفق نیستند. به منظور اینکه نظریه از قابلیت تعمیم تحلیلی قابل قبولی برخوردار باشد، انتخاب موارد تحت مطالعه بر اساس نمونه‌گیری نظری هدفمند انجام گرفت. با این حساب چنانچه پیش‌بینی نظری با نتایج مجموعه موارد مثبت (باصطلاح تکرار واقعی) و نتایج مجموعه موارد منفی (باصطلاح تکرار نظری) مطابقت نمود، در این صورت یافته‌های تجربی، الگوی نظری پژوهش را تأیید می‌کنند و می‌توان نتایج پژوهش را حداقل به موارد مشابه تعمیم داد (چلبی و عباسی، ۱۳۹۴: ۵۲). در این روش هر کدام از شروط جذب گردشگر خارجی با استفاده از جبر بولی بر مبنای تکنیک واسنجی و تعیین معیار عضویت، عدم عضویت و نقطه تقاطع در مجموع موارد موفق و ناموفق به عنوان یک روش مقایسه‌ای و تحلیلی مناسب، در ارتباط با نتیجه قرار داده شده و پس از احصای علیت عطفی در ارتباط با وقوع نتیجه منفرد، در تحلیل نهایی با ترکیب شروط نظری، علیت عطفی موجد جذب گردشگر در سطح کلان مورد آزمون قرار گرفت. تلاش شد تا با استفاده از ملاک‌های بیرونی بویژه دانش تخصصی و تجربه مطلعین کلیدی، عملیات قاعده‌مندسازی (واسنجی) مقیاس‌ها و تعیین نقاط برش برای این ۱۶ کشور صورت پذیرد. ملاک انتخاب کشورها بر اساس میزان موفقیت در جذب گردشگر و رتبه کشورها در داشتن میراث طبیعی و تاریخی و جذابیت‌های طبیعی صورت گرفت. ۸ کشور در مجموعه موارد مثبت، همگی در رتبه اول تا هشتم جذب گردشگر قرار دارند، که به استثنای تایلند، همه آنها از جذابیت‌های فرهنگی و طبیعی نیز بهره‌مند هستند. در مقابل ۸ کشور در مجموعه موارد منفی، مواردی اند که با وجود میراث فرهنگی غنی و جذابیت‌های طبیعی، چندان در جذب گردشگر موفق نیستند. برای سنجش جهانی شدن از داده‌های درهر، گاستون و مارتنز (۲۰۱۲)، ثبات سیاسی، حاکمیت قانون و پاسخگویی دولت از داده‌های شاخص حکمرانی (وجی، ۲۰۱۴)، متغیرهای سرمایه اجتماعی، امنیت اجتماعی و تضاد درونی از داده‌های شاخص وفور (۲۰۱۱)، عام‌گرایی از داده‌های اینگلهارد (۲۰۱۴-۲۰۰۵)، رقابت‌پذیری از

اختصاص داده است. هدف از پژوهش حاضر تحلیل جامعه‌شناختی عوامل تأثیرگذار بر انتخاب مقصد توسط گردشگر در سطح بین‌الملل با استفاده از روش ترکیبی (کمی و کیفی) است.

شکل ۱: الگوی نظری پژوهش

مطابق چارچوب نظری فوق، در این پژوهش فرض بر این است که ترکیبی از حضور/غیبت علل مندرج در مدل موجب جذب/دفع گردشگر خارجی در مقیاس بین‌المللی می‌شود.

۲- روش انجام تحقیق

در این پژوهش که از نوع تطبیقی است از رویکرد ترکیبی استفاده شد. راهبرد اتخاذ شده در این مطالعه روش ترکیبی همزمان است که در آن سعی شد به منظور تحلیل جامعی از مسئله پژوهش، داده‌های کمی و کیفی همگرا و در هم ادغام شود. در این پژوهش، پژوهشگر سعی کرد هر دو نوع داده کمی و کیفی را همزمان گردآوری کرده و سپس در تفسیر نتایج نهایی، اطلاعات را تلفیق کند (کرس ول، ۲۰۰۹). در رویکرد تطبیقی - کمی، رهیافت منطق فازی مورد محور اتخاذ شد. این مطالعه در میان ۸۲ کشور انجام گرفت. به لحاظ زمانی مطالعه حاضر مقطعی بوده و داده‌های بین سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۱ را در بر می‌گیرد. رویکرد دوم رویکرد تطبیقی - کیفی مورد محور است که بر موردپژوهی چندگانه مبتنی بر منطق تکرار استوار است. این نوع طرح پژوهشی از یک طرف شبیه مقایسه تحلیلی است که از روش توافق مضاعف، یعنی روش توافق و تفاوت استفاده می‌کند، یعنی مقایسه دو مجموعه موارد مثبت و منفی (نیومن، ۱۹۹۱: ۴۲۱). از طرف دیگر طبق طرح مزبور، صرفاً از منطق استقراء استفاده نشده است، بلکه طبق الگوی نظری پژوهش به پیش‌بینی نتایج در «چند حالت مغایر» نیز توجه شده است. از این رو تکرار موارد مورد استفاده تقریباً شبیه به آن چیزی است که در آزمایش‌های چندگانه بکار می‌رود (رابرت بین، ۲۰۰۳:

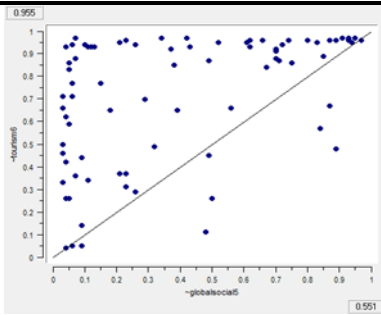
مردمسالاری نه شرط لازم و نه کافی عدم موفقیت در جذب گردشگر خارجی است.

داده‌های بازار اقتصاد جهانی (۲۰۱۰-۲۰۱۱)، مردمسالاری از داده‌های خانه آزادی (۲۰۱۰)، تعداد گردشگران خارجی از داده‌های بانک جهانی (۲۰۱۶) و برای داده‌های جذابیت فرهنگی و طبیعی از داده‌های یونسکو (۲۰۱۷-۲۰۱۸) استفاده شد. جدول زیر واسنجی متغیرها، آستانه عضویت، عدم عضویت و نقاط تقاطع متغیرهای شروط و نتیجه را نشان می‌دهد.
جدول ۱: واسنجی متغیرها، آستانه عضویت، عدم عضویت و نقاط تقاطع شروط و نتیجه

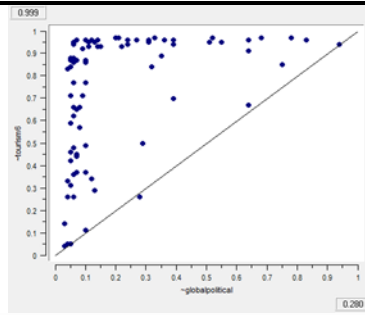
شروط / نتیجه	عضویت کامل در مجموعه	نقطه تقاطع	عدم عضویت کامل در مجموعه
جذب گردشگر خارجی	۹۵	۲۲	۲
جهانی شدن اقتصادی	۹۰	۵۸	۳۰
جهانی شدن اجتماعی و فرهنگی	۸۵	۵۱.۵	۲۰
جهانی شدن سیاسی	۹۴	۶۲	۳۰
پاسخگویی دولت	۹۷	۵۵	۴
حاکمیت قانون	۹۸	۶۰	۴
ثبات سیاسی	۹۸	۵۵	۲
عام گرایی	۹۸	۶۰	۵
سرمایه اجتماعی	۹۶	۵۳	۱۰
مردمسالاری	۹۵	۵۵	۱۵
رقابت پذیری در زیرساخت‌ها	۹۶	۵۲	۵
تضاد درونی	۹۰	۴۰	۳
امنیت اجتماعی	۹۵	۴۵	۵
جذابیت فرهنگی و طبیعی	۹۰	۲۰	۲

۳- نتایج

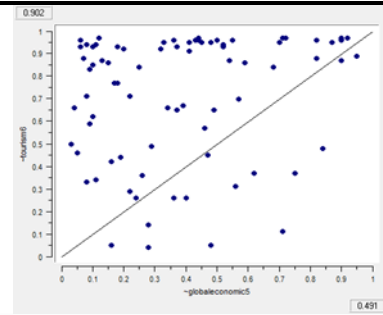
داده‌های این پژوهش در دو روش تطبیقی کمی و کیفی به طور جداگانه تحلیل شد. جدول ۳، اطلاعات و آماره‌های توصیفی مربوط به نمرات فازی شروط علی و نتایج روش تطبیقی کمی را نشان می‌دهد. در این تحلیل از آستانه ۰.۹۰+ برای ارزیابی روابط زیر مجموعه‌ای مورد انتظار استفاده گردید. چنانکه در نمودارهای زیر مشاهده می‌شود، جهانی شدن اقتصادی، سیاسی و اجتماعی و فرهنگی، امنیت اجتماعی، حاکمیت قانون و رقابت پذیری در زیرساخت‌ها، هر یک شرط لازم عدم موفقیت در جذب گردشگر خارجی است. شروط ثبات سیاسی، پاسخگویی دولت، فقدان تضاد درونی، عام گرایی، سرمایه اجتماعی و

Sufficiency=0.955 Necessity=0.551

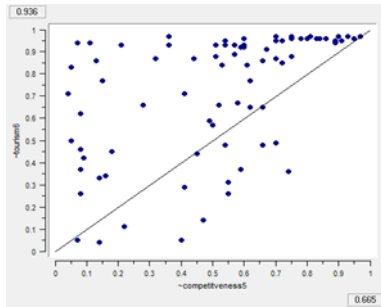

Sufficiency=0.999 Necessity=0.280

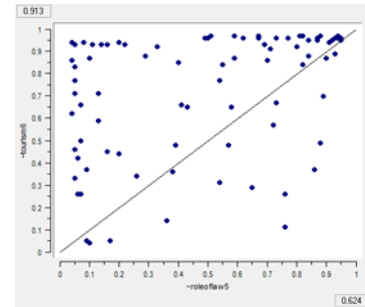
Sufficiency=0.902 Necessity=0.491

ن ۴: شرط لازم جهانی شدن اجتماعی و فرهنگی

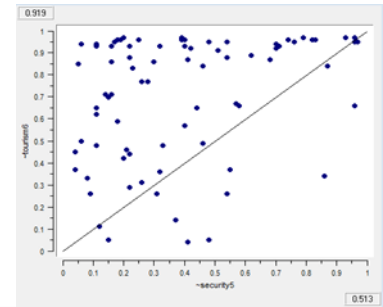
Sufficiency=0.936 Necessity=0.665

ن ۳: شرط لازم جهانی شدن سیاسی

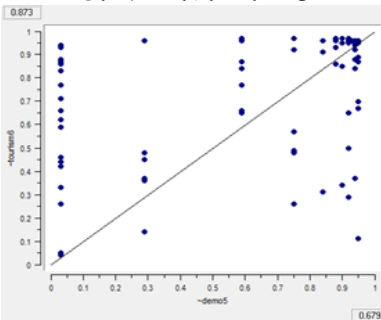
Sufficiency=0.913 Necessity=0.624

ن ۲: شرط لازم جهانی شدن اقتصادی

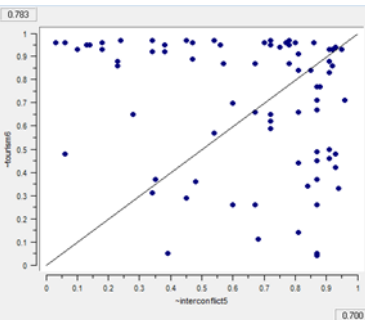
Sufficiency=0.919 Necessity=0.513

ن ۷: شرط لازم رقابت پذیری

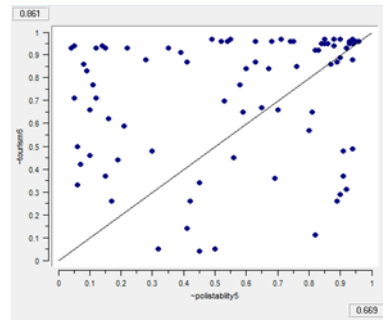
Sufficiency=0.873 Necessity=0.679

ن ۶: شرط لازم حاکمیت قانون

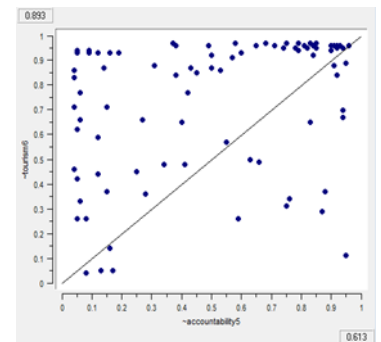
Sufficiency=0.783 Necessity=0.700

ن ۵: شرط لازم امنیت اجتماعی

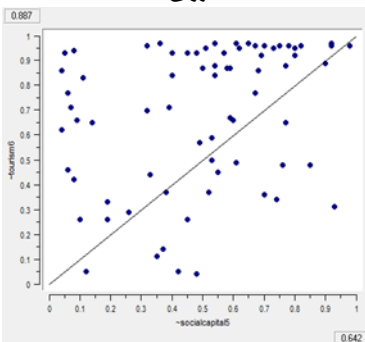
Sufficiency=0.861 Necessity=0.669

ن ۱۰: نه شرط لازم و نه کافی دموکراسی

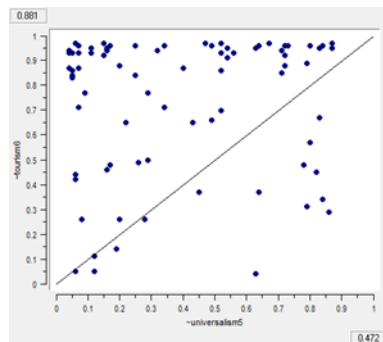
Sufficiency=0.893 Necessity=0.613

ن ۹: نه شرط لازم و نه کافی فقدان تضاد درونی

Sufficiency=0.887 Necessity=0.642

ن ۸: نه شرط لازم و نه کافی ثبات سیاسی

Sufficiency=0.881 Necessity=0.472

ن ۱۳: نه شرط لازم و نه کافی پاسخگویی دولت

ن ۱۲: نه شرط لازم و نه کافی سرمایه اجتماعی

ن ۱۱: نه شرط لازم نه کافی عام گرایی

دلیل فقدان مصادیق تجربی و یا پوشش تجربی کمتر در تحلیل نهائی حذف شدند. ضرایب سازگاری و پوشش مسیرهای علی فوق به ترتیب با میزان ۰.۹۶۱ و ۰.۷۰۹، بیانگر اهمیت نظری و تجربی مسیرهای فوق است. در میان موارد مورد مطالعه، ۱۲ مورد از کشورها، در زمره مواردی اند

در تحلیل تطبیقی کمی در تحلیل شرایط کافی، آستانه ۲ مورد، در نظر گرفته شد. یعنی مسیرهای علی دارای یک مصادیق تجربی از تحلیل نهایی کنار گذاشته شد. در این تحلیل از میان مسیرهای علی متعدد، تنها دو مسیر علی دارای اهمیت نظری و تجربی لازم بود و بقیه ترکیبها به

۱۲ کشور ناموفق را در عدم وقوع نتیجه مورد نظر تبیین می‌نماید. در مسیر علی دوم نیز که ۸ مورد از کشورها را پوشش می‌دهد، همین شروط علی در تبیین عدم موفقیت نقش ایفا می‌کنند و تنها شرط غیاب جذابیت فرهنگی و طبیعی بجای غیاب جهانی شدن فرهنگی و اجتماعی حضور دارد. جدول ۴، این مسیر علی دوگانه را منعکس می‌کند.

که مصداق تجربی مسیر علی اول بوده و از آن حمایت می‌کنند. در مسیر علی اول، ترکیب شروط علی غیاب جهانی شدن اجتماعی و فرهنگی، غیاب حاکمیت قانون، غیاب امنیت اجتماعی، غیاب توان رقابت پذیری در زیرساختها و غیاب مردمسالاری با وجود حضور جهانی شدن سیاسی است که منجر به عدم موفقیت در جذب گردشگر خارجی می‌شود. این مسیر به تنهایی ترکیب علی

جدول ۲: مسیر علی شروط کافی عدم موفقیت در جذب گردشگر خارجی

تحلیل مسیر علی بر اساس الگوریتم صدق و کذب فازی			
مسیرهای علی عطفی/ ترکیبی	شاخص پوشش	شاخص سازگاری	موارد
~ جهانی شدن اجتماعی و فرهنگی * جهانی شدن سیاسی ~ حاکمیت قانون * ~ رقابت پذیری در زیرساختها * ~ امنیت اجتماعی * ~ مردمسالاری	۰.۳۴۳	۰.۹۸۵	نیجریه (۰.۸۹، ۰.۹۵)، پاکستان (۰.۸۰، ۰.۹۶) بنگلادش (۰.۷۹، ۰.۹۷)، زیمبابوه (۰.۶۹، ۰.۹۵) قرقیزستان (۰.۶۱، ۰.۹۴) اکوادور (۰.۶۲، ۰.۹۶) گواتمالا (۰.۶۱، ۰.۹۵)، کلمبیا (۰.۶۰، ۰.۹۳)، پرو (۰.۵۹، ۰.۹۲)، الجزایر (۰.۵۴، ۰.۹۵)، مصر (۰.۵۴، ۰.۸۸)، برزیل (۰.۵۳، ۰.۸۴)
جهانی شدن سیاسی ~ حاکمیت قانون * ~ رقابت پذیری در زیرساختها * ~ امنیت اجتماعی * ~ مردمسالاری * ~ جذابیت فرهنگی و طبیعی	۰.۳۰۵	۰.۹۸۴	اتیوپی (۰.۶۷، ۰.۹۶) فیلیپین (۰.۸۶، ۰.۶۶)، ارمنستان (۰.۶۴، ۰.۹۶) مولداوی (۰.۶۱، ۰.۹۷) صربستان (۰.۵۹، ۰.۹۶) مراکش (۰.۵۶، ۰.۶۵) قزاقستان (۰.۵۴، ۰.۸۴)، بلغارستان (۰.۵۴، ۰.۷۷)
۰.۹۶۱ = ضریب سازگاری کلی		۰.۷۰۹ = ضریب پوشش کلی	

۱. علامت ~ در این تحلیل به معنی «نبود و فقدان» است

کشورهایی که فاقد این شروط علی‌اند، علی‌القاعده نباید در جذب گردشگر خارجی موفق بوده باشند. لذا شروط فوق‌الذکر در مجموع علیت عطفی کافی و ترکیبی جذب گردشگر در سطح کلان را موجب می‌شوند. جدول ۵، داده‌های مربوط به شروط علی و نتایج را به تفکیک کشورهای مورد مطالعه، منعکس می‌کند.

در تحلیل تطبیقی- کیفی (مورد پژوهی چندگانه) نتیجه حاصله بطور کلی بیانگر آن است که کشوری می‌تواند در جذب گردشگر خارجی موفق باشد که علاوه بر جذابیت‌های فرهنگی و طبیعی، شروط علی جهانی شدن اجتماعی و فرهنگی، جهانی شدن سیاسی و امنیت اجتماعی نیز در آن کشور حضور داشته و از توان رقابت پذیری بالایی در زمینه زیرساختار گردشگری برخوردار باشد. گفتنی است که

جدول ۳: جدول صدق شروط علی و نتیجه

سطوح		ساختار بیرونی			ساختار درونی				کشورها		
		جهانی شدن سیاسی (GP)	جهانی شدن اجتماعی، فرهنگی (GC)	جهانی شدن اقتصادی (GE)	اقتصادی و سیاسی	کیفیت تعاملات اجتماعی					
		رقابت پذیری (C)	رقابت پذیری (RL)	پاسخگویی دولت (AS)	ثبات سیاسی (PS)	اعلام گرایی (U)	سرمایه اجتماعی (SC)	تضاد درونی (C)	امنیت اجتماعی (SS)		
مجموع موارد موفق در جذب گردشگر	فرانسه	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۱	۱
	اسپانیا	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱
	آمریکا	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۱
	چین	۱	۱	۰	۰	۰	۱	۱	۰	۱	۱
	ایتالیا	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۱
	انگلستان	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۱
	آلمان	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۰	۱	۱
مجموع موارد ناموفق در جذب گردشگر	تایلند	۱	۱	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۱	۰
	برزیل	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰
	آرژانتین	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	پرو	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰
	کلمبیا	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰
	مصر	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰
	الجزایر	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰
بنگلادش	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	

ساختار بیرونی و درونی، معادله نهایی جذب گردشگر در سطح کلان به قرار زیر به دست آمد :

$$C. SS.SC.TF = GC.GP$$

بر اساس نتایج به دست آمده، جذب گردشگر خارجی در شرایطی محقق می‌شود که در جامعه شروط جهانی شدن فرهنگی و اجتماعی، جهانی شدن سیاسی، امنیت اجتماعی، سرمایه اجتماعی و رقابت پذیری حضور داشته باشد، چرا که در بین همه موارد موفق (فرانسه، اسپانیا، ایتالیا، آمریکا، آلمان، چین، انگلستان و تایلند) شروط فوق‌الذکر وجود داشت. لذا در غیاب حضور این متغیرها نمی‌توان انتظار

همانطوری که در جدول فوق مشاهده می‌شود، از میان کشورهای مورد مطالعه، ۸ مورد از کشورها، در زمره مواردی قرار دارند که رتبه‌های نخست تا هشتم جذب گردشگر خارجی را در سال ۲۰۱۶ دارا هستند (مجموعه موارد موفق شامل فرانسه، اسپانیا، آمریکا، چین، ایتالیا، انگلستان، آلمان، تایلند). در مقابل ۸ مورد از کشورهای دیگر در زمره مجموعه موارد ناموفق در جذب گردشگر قرار دارند (برزیل، ایران، آرژانتین، پرو، کلمبیا، مصر، الجزایر، بنگلادش). به منظور دستیابی به یک معادله نهایی، لازم بود که با استفاده از منطق بولی به کمینه سازی شروط علی ترکیبی پردازیم. لذا بصورتی منفرد در صدد تعیین معادله مذکور در سطح ساختار بیرونی و درونی برآمدیم. لذا پس از ترکیب شروط

جذب گردشگر خارجی را داشت. با استفاده از قانون دموگان، می توان معادله فوق را به شکل زیر نوشت :

$$tf = gc+gp+ss+sc+c$$

مطابق این معادله، می توان گفت که اگر یکی از شروط فوق الذکر در کنار هم حضور نداشته باشند، نمی توان انتظار جذب گردشگر خارجی را داشت. چنانچه در مجموعه موارد ناموفق در جذب گردشگر نشان داده می شود در هیچکدام از این کشورها، شروط امنیت اجتماعی، سرمایه اجتماعی و قدرت رقابت پذیری حضور نداشت (برزیل، آرژانتین، ایران، پرو، الجزایر، بنگلادش، کلمبیا و مصر). در کشور آرژانتین تنها دو شرط جهانی شدن اجتماعی و فرهنگی و جهانی شدن سیاسی حضور داشت. در بقیه کشورها نیز تنها شرط جهانی شدن سیاسی حضور داشت. نتیجه اصلی که می توان از جدول صدق و کذب اخذ نمود آن است که هر جامعه ای حائز شروطی باشد تا امکان جذب گردشگر خارجی محقق شود. مصداق بارز این ادعا کشورهای برزیل، ایران، آرژانتین و پرو هستند که علی رغم داشتن میراث فرهنگی و طبیعی غنی در رسته مجموعه موارد ناموفق در جذب گردشگر خارجی قرار دارند، این در حالی است که کشوری چون تایلند با وجود داشتن میراث فرهنگی و طبیعی نه چندان غنی در مقایسه با کشورهایی چون برزیل و ایران جزء ۸ کشور موفق در جذب گردشگر خارجی است.

۴- نتیجه گیری

این پژوهش بطور کلی در صدد پاسخ به این سؤال بود در قالب تحلیلی جامعه شناختی، در مجموع چه عواملی در قالب یک علیت عطفی و ترکیبی موجب عملکرد قوی یا ضعیف کشورها، در جذب گردشگر خارجی می شوند. برای این منظور محققین با ارائه یک تئوری ترکیبی و با استفاده از روش ترکیبی (کمی و کیفی) سعی در ادغام و همگرایی نتایج روش های کمی و کیفی بر آمدند. سعی بر این شد که هر دو نوع داده کمی و کیفی بصورت همزمان گردآوری شده و در تفسیر نتایج نهایی، تلفیق گردد. در رویکرد تطبیقی کمی، نتایج علیت عطفی و ترکیبی نشان داد که از میان مسیرهای علی متعدد، تنها دو مسیر علی دارای اهمیت نظری و تجربی بود که به عنوان شروط کافی در مجموع توان تبیین عدم وقوع رخداد (جذب گردشگر) دارند. این دو مسیر شروط جهانی شدن سیاسی، فرهنگی و اجتماعی، حاکمیت قانون، رقابت پذیری در زیرساخت ها، امنیت اجتماعی، مردمسالاری و جذابیت فرهنگی و طبیعی را به عنوان شروط کافی در بر می گیرد. در رویکرد تطبیقی کیفی نیز معادله نهایی پژوهش نشان داد جذب

گردشگر خارجی در شرایطی محقق می شود که در جامعه شروط امنیت اجتماعی، سرمایه اجتماعی، رقابت پذیری، جهانی شدن فرهنگی و اجتماعی و سیاسی توأمان حضور داشته باشد و در غیاب این متغیرها نمی توان انتظار جذب گردشگر خارجی را داشت. مصداق تجربی این ادعا برخی از کشورهای ناموفق هستند که در آنها شروط ترکیبی فوق حضور نداشت. مهمترین دستاورد نظری و روشی این پژوهش، تأیید تئوری در چند مورد محدود و تعمیم آن به نتایج مشابه و همچنین تکرار نتایج با استفاده از دو روش متفاوت کمی و کیفی بود که نشان از اعتبار نتایج و قابلیت اعتماد ابزارهای اندازه گیری دارد. از حیث نظری به جرأت می توان گفت که تئوری پژوهش در ارتباط با این مصادیق تجربی دارای ظرفیت یا توان بالقوه بالاتری بوده و با توسعه نتایج این مطالعه در داخل تئوری، این تئوری از قابلیت اعتماد بالایی با توجه به همسویی مصادیق خارجی با آن برخوردار است. همچنین حسن و نوآوری این پژوهش در آن است که در صدد ارائه مدلی تلفیقی بر آمده و مصادیق تجربی آن را در N های بزرگ و کوچک (روش های تطبیقی کمی و کیفی)، نشان داد. بطوریکه هیچ مصادیقی، نقیض تجربی این ادعای نظری نبود. آنچه که مهم است ترکیب متغیرها و ساخت ترکیبات علی کافی است که منجر به وقوع رخداد مورد نظر می شود. بدون ارتباط مؤثر و بادوام با نظام جهانی بویژه از دو بعد سیاسی و اجتماعی و فرهنگی، نمی توان در حوزه صنعت گردشگری سهمی از مواهب مادی و معنوی آن داشت. هیچ کشوری نیست که ارتباط شبکه ای و متداخلی با نظام جهانی نداشته باشد، در عین حال در جذب گردشگر خارجی موفق بوده باشد. لذا جهانی شدن به طور قابل ملاحظه ای فرصت های گردشگری را افزایش می دهد. همچنین موجب افزایش رقابت جهانی مقصد گردشگری در سطح بین المللی می شود. در سطح ساختار درونی گردشگری در پیوند با عدالت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی بوده و کارائی عمومی جوامع در این میان نقش اساسی دارد. نظام اجتماعی باید کارآمدی لازم را حوزه های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی داشته باشد. برای سازماندهی صنعت گردشگری، محافظت از حقوق و امنیت گردشگران که در ارتباط با مسئولیت پذیری دولت در سطح کلان است، ضرورتی انکارناپذیر است. رقابت پذیری در حوزه کالاهای عمومی (از جمله زیرساخت های عمومی) از جمله عواملی هستند که در این ارتباط باید مورد توجه واقع شوند. لذا افزایش توان رقابت پذیری با توجه به افزایش زمان اوقات فراغت و

افزایش سطح درآمد در مقیاس فراملی، امری ضروری و حیاتی است. همچنین جذب گردشگر مستلزم توجه به کیفیت تعاملات اجتماعی است و این امر نیز مستلزم تقویت سرمایه اجتماعی و اعتماد تعمیم یافته و فراگیر است. این مطالعه نشان داد که گردشگری، نظام پیچیده‌ای است که با ابعاد مختلف زندگی انسان‌ها اعم از اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، در ارتباط است. این پدیده با طبیعت آن بطور ویژه‌ای از دلالت‌های فرهنگی، مدیریتی-سیاسی، اجتماعی و اقتصادی عمیقی حکایت دارد که طی یک تعامل ترکیبی عمل می‌کند. دستیابی به این مسیرهای علی می‌تواند به ما در فهم واقعیت و تدوین استراتژی‌ها و سیاست‌های اجرایی بر اساس نتایج به دست آمده و کاربست آنها کمک نماید.

منابع

- چلبی، م و عباسی، ر. (۱۳۹۴)، تحلیل تطبیقی کیفی عوامل مؤثر بر موازنه برابری و کارایی علمی نظام آموزش عالی، مجله جامعه شناسی ایران، دوره شانزدهم، شماره ۳، ۳۸-۶۴.
- اسفندیاری درآباد، ف.، نظافت تکل، ب. ۱۴۰۱. بررسی و ارزیابی توانمندی‌ها و پتانسیل‌های ژئوتوریستی شهرستان سرعین (مطالعه موردی: روستاهای آلوارس، درآباد، نوران). فصلنامه جغرافیا و مطالعات محیطی، سال یازدهم، شماره ۴۴، ۱۴۷-۱۳۰.
- اسفندیاری درآباد، ف.، نظافت تکل، ب. حسن‌زاده، م.، پاسبان، ا.م. (۱۴۰۱)، ارزیابی و تحلیل توان گردشگری و رقابت‌پذیری استان اردبیل با استفاده از مدل پائولووا و مدل دینامیکی هادزیک (مطالعه موردی: هیر، خلخال، سرعین)، فصلنامه مطالعات محیط زیست، دوره ۷، شماره ۳، ۵۲۰۱-۵۱۸۸.
- اصغری سراسکانرود، ص.، نظافت تکل، ب. (۱۳۹۹)، ارزیابی توان ژئوتوریستی و تحلیل رقابت‌پذیری مناطق ژئوتوریستی شهرستان سرعین، تحقیقات جغرافیایی، شماره ۱۳۷، ۲۰۳-۱۹۴.
- ایلدرمی، ع.، و م. میرسنجری، ۱۳۹۰. بررسی پتانسیل‌های محیط‌زیستی ژئوپارک غار علیصدر در جهت توسعه پایدار اقتصادی اجتماعی منطقه. مجله محیط زیست و توسعه، سال ۲، شماره ۳. ۱۲۲-۱۱۶.
- نعمتی، و، ابراهیم پور، ح.، مرزبان، س.، نظافت تکل، ب. (۱۴۰۱)، ارزیابی عوامل مؤثر بر توسعه گردشگری سلامت در استان تهران با رویکرد آینده‌پژوهی، فصلنامه مطالعات محیط زیست، دوره ۷، شماره ۴، ۵۷۵۶-۵۷۴۶.
- نادعلیپور، ز.، ارائه مدل رقابت‌پذیری پایدار مقصد گردشگری، مورد مطالعه: شهر اصفهان. رساله دکتری رشته مدیریت گردشگری، دانشکده علوم گردشگری، دانشگاه علم و فرهنگ.
- Breda, Zelia & Costa, Carlos (۲۰۰۵), Safety and Security Issues Affecting Inbound Tourism in the People,s Republic of China in Mansfeld, Y.& Pizam,A.(Eds.), Tourism, Safety and Security: From Theory to Practice, Butterworth-Heinemann(ISBN ۰-۷۵۰۶-۷۸۹۸-۴).
- Collins-kreiner,Noga & Kliot, Nurit(۲۰۱۶), Particularism vs. Universalism in Hiking Tourism, Research Note and Reports/Annals of Tourism Research ۵۶, ۱۲۸-۱۶۳.
- Creswell, John W(۲۰۰۹), Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches, ۳rd ed, Sage Publications,inc.
- Dragos Cirstea, Stefan (۲۰۱۴), Travel & Tourism Competitiveness: A Study of World,s Top Economic Competitive Countries, Procedia Economic and Finance, ۱۵, pp ۱۲۷۳-۱۲۸۰.
- Dwyer, Larry (۲۰۱۵), Globalization of Tourism: Drivers and outcomes, Publisher: Routledge, Doi: ۱۰.۱۰۸۰/۰۲۵۰۸۲۸۱,۲۰۱۵,۱۰۷۵۷۲۳.
- Foris, Diana (۲۰۱۴), Study regarding a New dimension of tourism phenomenon- the political-administrative dimension, Procedia- Social and Behavioral Sciences ۱۴۳, ۱۰۷۸-۱۰۸۲.
- Harrison,D.(۲۰۰۷) Towards Developing a Framwork For Analysing Tourism Phenomena: a Discussion. Current Issues in Tourism ۱۰, ۸۶-۶۱.
- Neuman, Lawrence, W. (۱۹۹۱).Social Research Methods,Massachusetts, Allyn and Bacon.
- Inglehart, Ronald (۲۰۰۵-۲۰۱۴), World Values Survey (WVS).
- Okazaki, Etsuko (۲۰۰۸), A Community – Based Tourism Model: its Conception and Use, Journal of Sustainable Tourism, Vol ۱۶, No.۵, PP ۵۱۱-۵۲۹.

- Pizam, Abraham(۱۹۹۹),A Comprehensive Approach to Classifying Acts of Crime and Violence at Tourism Destinations, Journal of Travel Research, ۳۸: ۵, Doi: ۱۰.۱۱۷۷/۰.۰۴۷۲۸۷۵۹۹۰۳۸۰.۱۰۳.
- Robinson,J.,R.Witenberg&A.Sanson(۲۰۰۱),The Socialization of Tolerance. In M.Augustine&K.J.Reynolds(Eds), Understanding Prejudice, Racism and Social Conflict, London: Sage: ۷۳-۸۸.
- Song, Haiyan; Dewyer, Larry& Li, Gang & Cao, Zheng (۲۰۱۲), Tourism Economic Research: A Review and Assessment. Annals of Tourism Research, ۳۹(۳), pp ۱۶۵۳-۱۶۸۲.
- Woosnam, K.M.,Norman, K.M and Ying T(۲۰۰۹), Exploring the theoretical Framework of emotional solidarity between residents and tourists, Jornal of Travel Research ۴۸, ۲۴۵-۲۵۸.
- Yin, Robert , K. (۲۰۰۳) Case Study Research : Design and Methods,London, Sage Publication.

Sociological analysis of factors influencing the choice of destination by tourists at the international level using a combined method (quantitative and qualitative)

Rasool Abbasi^۱; vali nemati^۲: Behrouz nezafat

۱*– Associate Professor, Department of History and Sociology, Faculty of Social Sciences, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

۲– Assistant Professor, Education Department of Public Administration and Tourism, Faculty of Social Sciences, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

۳– PhD student, Department of Natural Geography (Geomorphology), Faculty of Social Sciences, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

Abstract

The expansion and development of the tourism industry as a part of the social and cultural development dimensions of any country, along with paying attention to income generation, employment generation and the category of economy and culture, is of considerable importance. In this research, which aims to explain the tourist circulation at the international level, it was tried to integrate the results of quantitative and qualitative data using the combined method. The number of studied cases was ۸۲ in the quantitative comparative approach and ۱۶ in the qualitative comparative approach. In the qualitative comparative approach, the final equation of the research showed that attracting tourists is possible under certain conditions. In the quantitative comparative approach, the results showed that only two causal paths were theoretically and empirically important, which are able to explain tourist rejection in twenty one cases. These two paths include the conditions of political, cultural and social globalization, rule of law, competitiveness in infrastructure, social security, democracy and cultural and natural attractiveness as sufficient conditions. The most important theoretical and methodological achievement of this research was confirming the theory in a few limited cases and generalizing it to similar results, as well as repeating the results using two different quantitative and qualitative methods, which shows the validity of the results and the reliability of the measurement tools. Because these results are in line with the results obtained in the quantitative method for the set of positive cases.

Introduction

The growth and development of the tourism industry, especially in the case of developing countries that face many problems such as high unemployment rate, lack of or limited foreign exchange resources and single product economy, is of considerable importance. The understanding of the communities in this case that the tourism industry is considered a desirable and stable source of foreign exchange income has caused tourism to achieve a very wide meaning and concept in various economic and social dimensions and is considered as an important industry. In many parts of the world, natural beauty and attractiveness are the primary and basic reasons for attracting tourists and developing the tourism industry (Nad Alipour, ۲۰۱۵: ۶). In case of the presence of the causal conditions resulting from the theory in the positive experimental examples and its absence in the negative examples, this research will enable us to generalize the results to the research theory and strengthen the reliability of the theory according to the alignment with the experimental examples. . According to the definition of the World Tourism Organization (WTO), tourist refers to people who travel to a country other than their country of residence and pursue a goal other than what they have in their own country (Abdini and Ranjbari, ۲۰۱۵: ۱۵). , those activities of people who travel to places and places outside their residence and work for the purpose of recreation, rest and doing other things and do not stay there for more than one consecutive year are referred to as tourism (Esfandiari Darabad and colleagues, ۱۴۰۱). The expansion and development of the tourism industry as a part of the social and cultural development dimensions of any country, along with paying attention to income generation, employment generation and the category of economy and culture, is of considerable importance. Most of the governments are trying to provide a significant part of their national per

capita income from this industry because the income generation of this industry is very high compared to its small costs. This requires facilities and facilities that must be prepared in every city to meet the needs of the people and tourists who travel to that city, and to provide the necessary grounds to attract tourists and provide them with satisfaction and comfort, and a peaceful and pleasant environment for them. supply them (ilderami, ۲۰۱۸).

Methodology

In this comparative research, a combined approach was used. The strategy adopted in this study is the simultaneous hybrid method in which quantitative and qualitative data were converged and integrated in order to comprehensively analyze the research problem. In this research, the researcher tried to collect both quantitative and qualitative data at the same time and then integrate the information in the interpretation of the final results (Creswell, ۲۰۰۹). In the comparative-quantitative approach, the case-oriented fuzzy logic approach was adopted. This study was conducted among ۸۲ countries. In terms of time, the current study is cross-sectional and includes data between ۲۰۱۱-۲۰۱۶. The second approach is the comparative-qualitative case-oriented approach, which is based on multiple case studies based on the logic of repetition. On the one hand, this type of research design is similar to an analytical comparison that uses the double agreement method, that is, the agreement and difference method, that is, the comparison of two sets of positive and negative cases (Newman, ۱۹۹۱: ۴۲۱). On the other hand, according to the mentioned plan, not only induction logic has been used, but according to the theoretical model of the research, attention has also been paid to predicting the results in "multiple conflicting situations". Hence, the repetition of items used is almost similar to that used in multiple experiments (Robert Yin, ۲۰۰۳: ۴۷). The research sample of this study includes a set of countries that are considered rich in terms of tourism potential, but in practice some of them have been successful and some have been unsuccessful. The set of positive cases includes ۸ countries, all of which are among the first eight countries in attracting foreign tourists. In contrast to the ۸ negative countries, there are cases that, despite their rich cultural and historical heritage and many natural attractions, are not as successful in attracting foreign tourists as they should be. In order for the theory to have an acceptable analytical generalization capability, the selection of the cases under study was done based on targeted theoretical sampling. With this account, if the theoretical prediction matches the results of the set of positive cases (so-called real repetition) and the results of the set of negative cases (so-called theoretical repetition), then the experimental findings confirm the theoretical model of the research and the results of the research can be at least compared to similar cases. It generalizes (Chalbi and Abbasi, ۲۰۱۴: ۵۲). In this method, each of the conditions for attracting foreign tourists using Boolean algebra based on the calibration technique and determining the criteria of membership, non-membership and the intersection point in the total of successful and unsuccessful cases as a suitable comparative and analytical method, in relation to the result placed and after calculating the inverse causality in connection with the occurrence of a single result, in the final analysis by combining the theoretical conditions, the inverse causality of tourist attraction was tested at the macro level. An attempt was made to standardize the scales and determine the cut-off points for these ۱۶ countries by using external criteria, especially the specialized knowledge and experience of key informants. The criteria for selecting countries was based on the success rate in attracting tourists and the ranking of countries in having natural and historical heritage and natural attractions. The ۸ countries in the set of positives are all ranked ۱st to ۸th for attracting tourists, with the exception of Thailand, all of them also benefit from cultural and natural attractions. In contrast to the ۸ countries in the set of negative cases, there are cases that are not very successful in attracting tourists despite their rich cultural heritage and natural attractions.

Conclusion

In general, this research aimed to answer this question in the form of sociological analysis, in general, what factors in the form of a combined causality cause the strong or weak performance of countries in attracting foreign tourists. For this purpose, the researchers tried to integrate and converge the results of quantitative and qualitative methods by presenting a combined theory and using a combined method (quantitative and qualitative). An attempt was made to collect both quantitative and qualitative data at the same time and integrate them in the interpretation of the final results. In the

quantitative comparative approach, the results of inverse and combined causality showed that among the many causal paths, only two causal paths were of theoretical and empirical importance, which are sufficient conditions to explain the non-occurrence of the event (tourist attraction). These two paths include the conditions of political, cultural and social globalization, rule of law, competitiveness in infrastructure, social security, democracy and cultural and natural attractiveness as sufficient conditions. In the qualitative comparative approach, the final equation of the research showed that the attraction of foreign tourists is realized in the conditions where the conditions of social security, social capital, competitiveness, cultural, social and political globalization are present in the society, and in the absence of these variables, it cannot be expected to attract foreign tourists. The empirical examples of this claim are some unsuccessful countries in which the above combined conditions were not present. The most important theoretical and methodological achievement of this research was confirming the theory in a few limited cases and generalizing it to similar results, as well as repeating the results using two different quantitative and qualitative methods, which shows the validity of the results and the reliability of the measurement tools. From a theoretical point of view, it can be boldly said that the research theory in connection with these experimental examples has a higher capacity or potential power, and with the development of the results of this study within the theory, this theory has high reliability due to the alignment of external examples with it. Also, the beauty and innovation of this research is that it tried to present a unified model and showed its experimental examples in large and small Ns (quantitative and qualitative comparative methods). So that there was no example, the empirical contradiction of this theoretical claim. What are important are the combination of variables and the construction of sufficient causal combinations that lead to the occurrence of the desired event. Without an effective and durable relationship with the world system, especially from two political, social and cultural dimensions, it is not possible to have a share of its material and spiritual gifts in the field of tourism industry. There is no country that does not have a networked and overlapping connection with the world system, and at the same time has been successful in attracting foreign tourists. Therefore, globalization significantly increases tourism opportunities. It also increases the global competition of the tourist destination at the international level. At the level of the internal structure of tourism, it is linked with economic, social and political justice, and the general efficiency of societies plays an essential role in this. The social system must have the necessary efficiency in various economic, political, social and cultural fields. To organize the tourism industry, it is an undeniable necessity to protect the rights and safety of tourists, which is related to the responsibility of the government at the macro level. Competitiveness in the field of public goods (including public infrastructure) are among the factors that should be considered in this connection. Therefore, it is necessary and vital to increase the competitiveness due to the increase in leisure time and the increase in the level of income on a transnational scale. Also, attracting tourists requires paying attention to the quality of social interactions, and this also requires strengthening social capital and generalized and inclusive trust. This study showed that tourism is a complex system that is related to different aspects of human life, including social, cultural, economic, and political. This phenomenon, with its nature, is particularly indicative of deep cultural, managerial-political, social and economic implications that work through a combined interaction. Achieving these causal paths can help us understand the reality and formulate executive strategies and policies based on the results obtained and their application.

Keywords

"Tourism", "three-level model", "Boolean algebra", "analytic generalization",